

Люди й мурахи. Дорожні нотатки психолога

КУПИТИ

Вона обрала для своїх розповідей начебто просту форму - житейські історії подорожніх, які до цієї миті, тобто зустрічі з уважним і тактовним, але випадковим співрозмовником, були надто потаємними і, як кожна таємниця, неймовірно гнітили, стояли клубком у горлі, давили душу і стискали серце. Але ось на сторінках книги вихлюпнулись, вибухнули словами і почуттями, сміхом і розпачем, слізьми і обуренням, аби очистити і просвітлити передусім самого героя-оповідача, а ще поінформувати і застерегти читача. Ці дорожні нотатки Лідії Орбан-Лембрик для когось, можливо, стануть освіжаючою грозою чи й нещадною зливою, яка отверезить зненацька й водночас довгоочікувано, а може, буде просто тією останньою краплею, якої так не вистачало для повноти сприйняття чогось дуже-дуже важливого й особистого, інтимного. Принаймні на це, тобто на бриніння зачепленої струни у серцях читачів, авторка і сподівається. Як усе взаємопов'язано: Карпати, бізнес і рабство. Жах! Яке дивне й незбагненне єднання, яка незрозуміла згода?! Підозрюю, що гори не хотіли такого об'єднання - їх узяли в спілку насильно. Упевнена. Карпати силою впрягли в такий альянс: через згвалтування. Хотілося написати через повішення, проте поки що пишу через згвалтування, бо повішення означає смерть. Ось така любов до природи і до людей, які живуть у горах. «Люди й мурахи»

ЛІДІЯ ОРБАН-ЛЕМБРИК

ЛЮДИ Й МУРАХИ

дорожні нотатки психолога

Видавництво "Книги – XXI"

Анотація

Ці дорожні нотатки Лідії Орбан-Лембрик для когось, можливо, стануть освіжаючою грозою чи й нещадною зливою, яка отверезить зненацька й водночас довгоочікувано, а може, буде просто тією останньою краплею, якої так не вистачало для повноти сприйняття чогось дуже-дуже важливого й особистого, інтимного.

ISBN 978-617-614-052-8

© Лідія Орбан-Лембрик, 2013

Пролог. Хто є хто

— Їсти будеш?

— Буду.

— Приготуй собі.

Ольга не готує чоловікові, вона зайнята зароблянням грошей — у неї хороша посада в одній впливовій установі. Працює щодня і щодня чекає, поки чоловік її полюбить. Він її боїться і тому до неї не підступається. Жінка уперто чекає, чоловік наполегливо не підступається. Так і живуть. Коли її завзятості приходить кінець, знаходить задоволення в штанях іншого чоловіка: із солідною зовнішністю і несолідною поведінкою — за трахання бере гроші з жінки. Вона не дивується — молодість забезпечує йому таке право. Злягається і платить, платить і злягається. Де межа всім цим непристойностям? Межа визначається нею: захоче перестане зраджувати чоловікові і любити на стороні, а не захоче, і далі платитиме за задоволення. Тобто поступить так, як і личить сучасній сильній жінці. Чи личить? А хто про це зараз думає? Думають про задоволення і про гроші, щоб ці задоволення оплачувати. Чи до етичних терзань у такому разі?

Коханець назвав її сильною жінкою, настільки сильною, що він навіть не чекав від неї такого завзяття. Коли вона говорить про себе як про сильну жінку, вона не гордиться цим, швидше констатує реальне положення справ — сильна зважаючи на неминучість, безвихідність і необхідність. Його ж слова про її жіночу силу прозвучали для неї як похвала, бо мова йде не про фізичні дані, а про силу духу. Розцінює його слова як комплемент ще і тому, що чоловіки в більшості своїй не люблять безвольних, безпорадних і нерішучих жінок, які

звалюють на них оберемок своїх проблем іноді таких непередбачуваних і дурних, що чоловікам залишається тільки поспівчувати. Ольга звикла все вирішувати сама, у неї навіть в думках немає бажання дратувати і напружувати коханого чоловіка своїми проханнями.

Багато чоловіків хотіли б сильній жінці догодити і під її опікою ходити, та є небезпека потрапити в її сильні клішні і зійти з чоловічої дистанції. Боязко. Боязко до такої міри, що вона майже завжди одна. Чоловік не рахується: він одного разу потрапивши до неї на гачок так і борсається до цих пір на цьому гачку. Коханець розпізнав її силу відразу, а тому залітає до неї, коли двері відкриті і тут же норовить вилетіти. Не дай бог закриються двері, що тоді? Важко сильній жінці серед несильних чоловіків. Взагалі, Ольга відзначила одну дуже дивовижну особливість чоловічої логіки: з одного боку, вони слабких і жалюгідних жінок не поважають, але з іншого, — і сильним жінкам від них перепадає з причини того, що останні роблять замах на їх територію. Що ж до Ольги, то вона давно вже ділить з чоловіками їх територію. Ті поки мовчать і терплять. Чи довго?

Вона до такого ступеня самотійна і самодостатня, що деколи її саму від себе вивертає на виворіт: Ольга уміє себе організувати, здатна забезпечити сім'ю, може зароблене з розумом витратити, купуючи собі не тільки необхідні речі, але і прикраси, коштовності. Думає: чи то у мене перебір в сенсі сили і самотійності, чи то життя таке пекельне, що жіноча сила набуває рис уніфікованого орієнтиру, який схвалюється оточенням і стає нормою. Швидше за все жіноча сила приймається суспільством як нормативний стандарт поведінки. В усякому разі їй вона допомагає виживати, просуватися вперед ієрархічними сходами, орієнтуватися в ситуації, зберігати

імідж, рівновагу і цілісність, виробляти загальну систему координат.

Жінка багато думає і багато працює. У перервах між цими заняттями займається сексом. Так і тягне лямку сильної жінки. Хоча робота стабілізує настрій, дисциплінує думки і вчинки, про коханця поки що згадує часто, вірніше, думає постійно. Вважає, що зустріч з ним — краще, що є в її теперішньому житті. У думках дякує йому за те, що доторкнувся до її долі і її душі: вона частіше, ніж раніше, почала посміхатися, краще виглядати, у неї з'явилися свої особисті секрети і маленькі радощі, які роблять життя насиченішим, загадковішим, оптимістичним і щасливішим.

Власна зрада далася їй нелегко. Коли виходила заміж не припускала, що зрадить хоч би раз чоловікові — була вихована в строгих правилах. Але жінка перемогла в ній. Жіноче начало збунтувало і вистрибнуло в інше ліжко. Якою солодкою виявилася чужа гречка, як п'яно вона пахне — молодим чоловічим сім'ям і дурманним чоловічим потом. Спокуса побувати на іншому лужку виправдана — там все соковитіше, свіжіше і яскравіше, ніж удома, там у неї любов, там вона віддається пристрасно і несамовито. Хоча вважається, що секс і любов йдуть у різних напрямках, що можна займатися сексом без любові, без занурення в емоційну атмосферу обожнювання, без розуміння, довіри і пошани, а любов'ю без сексу, Ольга з таким твердженням погодитися не може. І навіть припускаючи, що в житті все можливо і все трапляється, відчуттями в сексі не нехтує і не прагне їх відкидати: вони присутні, інша справа, що їх не завжди вип'ячує, але вони є в будь-якій їх з коханцем інтимній ситуації. В усякому разі з її боку. Саме тому секс для неї — це хороша форма не тільки розслабитися, але і обопільна упевненість, обопільна природність, гордість і довірчість, це мова тіла і відчуттів, треба тільки навчитися його чути. Вона

чує, а коханець? Напевно не знає. Знає, що сильний, винахідливий і пристрасний, але чи любить, це питання, знає, що мовчанню віддає перевагу над словами, але що криється за його мовчанням, навіть не припускає. Не раз задається питанням, чому мовчить, адже я жінка і тому чути, що ти бажана, що тебе обохнюють і тобою захоплюються — це природно і нормально. Ну що ж, заспокоює себе, доведеться погодитися з існуючим твердженням, що жінка любить вухами, а чоловік очима. Чи то подібними міркуваннями вона виправдовує мовчазність коханця, чи то себе і свій вибір, вона ще не вирішила, але відчуває, що довго його мовчання терпіти не зможе. Що ж тоді? Тоді і подумає, а поки що у них все стабільно і все романтично. Правда, там, на чужій території, є інша жінка — дружина коханця, з якою він звикся настільки, що перестав її помічати, але вона є і з цим необхідно рахуватися. Кому? Сильній жінці. Як? Не попадатися дружині на очі, не вимагати від її чоловіка більше, ніж пропонує. А що пропонує? Пропонує себе всього і нічого більш. Ользі це досить.

Дружина коханця знаходиться в такому самому положенні як і чоловік Ольги: подружжя живе разом, але сплять порізно. У цих пар загальна територія і різні постели. У сильної жінки з'являється думка: ось би дружину коханця і мого чоловіка познайомити! Абсурдність думки в наявності: загубиться інтрига, а з нею піде і пристрасть. І потім, брудно все це. Хоча брудно і без цих думок. Бридко від самої зради, але вчинок здійснений і назад дороги немає. Що ж виходить, я, мерзота? Питання у Ольги виникло саме собою. Так, я мерзота і стерво. Закохана стерво. В усякому разі Ольга думає, що закохана. А як міркує її коханець, їй цього не дано знати. Дивне життя: ми тільки пізнаємо себе в ньому і нікого більш — жінці не відомо, про що думає її власний чоловік, вона не обізнана, чим і як живе її молодий трахальщик. Що ж вона у такому разі знає?

Знає себе: у неї права і ліва півкуля працюють в парі і на одній хвилі — жити собі на втіху, примножувати багатство і ні кому не потурати. Знає своє тіло: ось з'явилася зморшка, тут виник синяк як результат бурхливих обіймів, там... А що ще? Ще, що хороший фахівець, що не любить пліток, що зневажає слабких і поважає сильних, що самотня. Так, Ольга самотня. Їй хочеться розповісти про своє захоплення комусь. Не може. Вона рада б попліткувати. Не уміє. Що їй залишається: тримати в чистоті себе, чоловіка, квартиру. Що стосується себе, то тут вона перебрала міру: себе вона зганьбила у власних очах, зганьбила зрадою. Виправдовується тим, що захотілося хоч на якийсь час відчутти себе слабкою і побути біля сильного підніжжя, попити води з джерела, що б'є. П'є. Поки подобається. Мова не про березовий сік, а про чоловічий, але такий же живильний і цілющий — значення напою приземлилося, але ніяк не зменшилось.

Сік коханого чоловіка — особлива сторінка: цікава, п'янка, терпка і пахне свіжою травою. Чоловіче сім'я, що вилилося з мужчини, — показник продуктивності злягання. Їх стосунки завжди закінчуються сім'явипорскуванням коханця, тобто вони завжди успішні. Для нього. А для неї? Для неї теж — у неї завжди оргазм. Ось в цьому і вся краса, ось тут-таки і заритий собака, вірніше, тут-таки і покоїться радість сумісного буття. Вони люблять сексуальні ігри, вони насолоджуються один одним, вони відчують одне одного всіма частинками своїх тіл. І в результаті — фонтан сімені на ній, в ній, навколо неї: вона трепетно втирає сперму в шкіру, вона жадібно п'є її або енергійно вбирає через піхву. Проробляє всю цю нехитру роботу з ніжністю і любов'ю, бо віддалася не тільки вона, чоловік теж втратив частинку себе — дуже важливу і вельми потрібну: віддав її жінці як подарунок за надане задоволення. Ольга цінує таку нагороду і щедро оплачує її, бо виплескування сперми діє на неї

незвичайно позитивно — додає ще більшої сили, угамовує емоційну спрагу, підтверджує її жіночу спроможність — адже може витягати з чоловіка на світ все, що їй заманеться, адже здатна з його жезла видавлювати цілющу воду!

Пиття продовжується, як продовжується і життя в сім'ї. Правда, проходить час і бездонна трясина життя її затягує, а боротьба з тим, щоб не потонути, вимотує. Стомлена переживаннями, очікуваннями, тривогами і роздумами Ольга стає якоюсь аморфною, бездушною, ні на що не схожою істотою, яка вже відірвалася від одного берега, але ще не прибилася до іншого. Іноді від безвиході вона може гніватися і сердитися, вибухати злістю і бушувати, або ж, навпаки, впадати в прострацію і завмирати. Деколи в душу до неї заповзає відчуття провини, від якого тануть сили, вичерпується воля і зникає рішучість. Коли ж її відчай починає з колін підніматися і вставати на ноги, коли її втома від виснажливої роботи, самоти і пліток, без яких установа не установа, а колектив не колектив, заволодівають нею через край, вона прокидається від сплячки, виринається із застою — тривалий застій для неї смерті подібний, струшується, озирається по сторонах і раптом бачить, що світить сонце, співають птахи, що літо повним ходом заявляє про себе і свої права, що життя, виявляється, продовжується низкою святкових і буденних подій, деколи не зв'язаних між собою єдиною логікою, але від цього вони не стають менш значущими для окремо взятого індивідуума.

Час йде. Час лікує. Вона прозріває. Коханець набирає. Ольга говорить чоловікові:

— Полюби мене.

Чоловік — дрібний службовець великого підприємства, не відмовляється, відмовляється його патичок — він застряг в рості і нічим його не роздобриш. Від нині вони обидва — чоловік і його знаряддя — її бояться. Це кінець. Кінець їх обіймам.

Сильна жінка не зневіряється, задається питанням: хіба тільки з сексу складаються подружні обов'язки? Собі ж відповідає: не з сексу, але секс — дуже важлива їх частина. Важлива частина втрачена, важлива частина відпала, але багато що залишилося: наприклад, сумісний перегляд газет і телепередач. Ось актриса безсоромно оголила живіт аж до паху, ось політик відпустив іншому політикові ляпас, ось співак співає про любов. Подружжю теж захотілося любові, але вони мовчать: він тому, що боїться, вона тому, що втомилася себе пропонувати. Перемикають телевізор на інший канал — там утихомирений голос диктора за кадром розповідає про тварин. О, Боже! Ті теж злягаються. Вимикають телевізор. Мовчать далі. Кожен про своє. Чоловік — про нічого (так говорить їй, коли вона його питає), дружина знову про коханця — треба б йому подзвонити.

Чоловік — розумний, розуміє свою неспроможність, але нічого поробити не може ні з собою, ні зі своїм чоловічим господарством. Він відчуває себе дрібною сошкою всякий раз, коли приходить на роботу, бо висота самої будівлі і солідність підприємства, де він працює, зменшують і його ріст і його статус. Ці відчуття посилюються з кожним днем, особливо вранці, коли чоловік прокидається і бачить себе самотнього в спальні, — в такі хвилини він дійсно здається собі малий зростом і мізерний можливостями. Тому доводиться більше уваги приділяти батькам, частіше, чим раніше, зустрічатися з друзями, вечорами засиджуватися на роботі.

— Так багато справ навалилося, — не раз говорить дружині.

Дружина вдає, що вірить. Обидва імітують розуміння і обидва задоволені. Зовні. А що усередині — це справа кожного. І потім, нутру не завжди слід потурати, а то воно такого запитає і стільки захоче, що мало не здається ні чоловікові, ні дружині. Обидва також розуміють, що і батьки, і друзі, і робота — відмовки, головне чоловічий страх: він боїться, що його знову

попросять про Це. Але його не просять — дружина має Це у іншому місці. Знову обидва задоволені. Проте як довго продовжиться їх сумісне задоволення один одним, важко сказати. Жінка закохана, а мужчина? Може у чоловіка теж хтось є? Таке питання ні, ні і з'явиться у неї в мозку. Як з ним, тобто з сумнівом, що закрався, бути? Не знає. Коли ж починає аналізувати вчинки чоловіка, то приходить до висновку, що немає причин для неспокою — у нього нікого немає. Хоча в ситуації, що створилася, було б краще, якби у нього хтось був. Було б краще? Кому? Мені? Ні. Чоловікові? Можливо. Як все складно: сама чоловікові зраджую, а щоб чоловік мені зрадив — не можна. Собака на сіні.

Вечорами спілкуються, висловлюють думки — чоловік свої, дружина теж свої. Поговоривши, розходяться — кожен в свою нішу-кімнату і там спливають тремтінням від безмовності і безвихідності. Іноді пред'являють один одному претензії: кожному здається, що його проблема важливіша і з цієї причини вона повинна вирішуватися в першу чергу. Проте так не трапляється, тобто в першу чергу вирішується проблема іншого. Наростають образи. Вони не додають гармонії. Коли ж нарешті проблеми всіх розв'язані — подружжя на якийсь час знаходить спокій. І знову сумісний перегляд телепередач, і знову піші прогулянки.

Під час прогулянок кого тільки не доводиться бачити: ексгібіціоністів, які показують всім і кожному своє обвисле господарство, домашніх собак як дві краплі води схожих на своїх господарів, зграю дворнягпсів, що пронюхали суку по тілці і не дають у зв'язку з цим їй проходу. Бідолаху узяли в облогу, стиснули тісним кільцем. Втекти не можливо — їх п'ятеро, вона одна. Сука сідає, підтискає хвіст, гавкає — не допомагає. Передки псів аж трясуться так хочуть вскочити в її пахнючу дірку. Собака крутиться серед перехожих так, немов

просить у них допомоги. Відпочиваючі по-різному реагують: хто відвертає голову — нічого, мовляв, втручатися в природний процес розмноження, хто спостерігає, чим все це закінчиться — колективним згвалтуванням або вдалою втечею з поля битви, а хто і відверто чекає, коли наступить груповуха. Суку шкода: у неї покалічена задня нога, але псам невтямки — раз тічка, отож отримуй порцію задоволення, наситься до схочу. Ольга на стороні суки — в думках посилає їй імпульси своєї підтримки. Собаці цього мало. Облога не припиняється, більш того кільце ущільнюється і зміцнюється — до зграї прибивається ще один пес. Все кінчено. Сука пропала: втопиться в псовій ласці. Аби не потонула.

Дні йдуть за днями. Втома наростає. Цьому сприяє неймовірна жара і духота — в місті нічим дихати. Від жару асфальт нагрівається і плавиться. Запахи ще ті. Всі більш менш іміущі відпускники покидають міські задушливі шкатулки-квартирки і спрямовують свої тіла до Карпат. Природу завжди згадують в самий невідповідний для природи час: їй би зараз буйувати травами і співати солов'ями, так ні, люди з своїми баулами і з своїми правилами тут як тут — приймай, розташовуй, розважай. Карпатам нічого не залишається робити як прийняти, розташувати, розважити — їм не уперше. Сильна жінка теж вирішує — природне бажання — зарядитися від ще сильнішої природи, а заразом і відпочити від чоловіка і коханця разом узятих. Їде в один з карпатських санаторіїв.

Збираються на відпочинок і дві професорки, утомлені від себе і власної самоти. Одна — сімдесятирічна стара, інша — на двадцять років молодша. Та, яка старша, свою кар'єру зробила давно, так давно, що вже і не пам'ятає, і зараз лише користується її плодами. Молодшій професорство далось нелегко. На початку своєї кар'єри не гребувала ніякої роботи, навіть писала, чого гріха таїти, для інших все, що вони

попросять, — аби платили. Часи були безгрошові і тому виживали хто як міг. По країні ходить декілька монографій і дисертацій нею написаних, але виданих і захищених під чужим ім'ям. Грішна, проте не одна вона так поступала. Серед її колег теж були „письменники”, але не багато — праця пекельна, якщо до неї підходити серйозно і відповідально, а вона так і робила, інакше не могла. Працювала як кінь по двадцять годин на добу. Якось, сидячи в бібліотеці, вперше своїми очима зіткнулася з плагіатом: тільки що нею прочитані дві дисертації були схожі одна на одну як близнята-брати. Від несподіванки навіть сторопіла, розгубилася. Як таке може бути? Подумала, що наплутали при оформленні і одну дисертацію показали двічі, але звикнутися з тим, що можна списати весь текст з графіками, діаграмами підставивши тільки свої імена, своє місто і свої підприємства ніяк не могла. Свідомість до цього не була готова і від скоєного кимось стало ніяково їй. Як же можна прийняти „за новизну” однакові цифри, одні і ті ж висновки і рекомендації, але для різних районів і різних міст?! Хто ці люди і чому вони таким ось чином роблять науку? Питань було багато. Але оскільки мова йшла про абсолютно незнайомих і невідомих їй вірменського і московського авторів, то незабаром про інцидент забула. Багато років опісля, коли плагіат зацвіте буйним цвітом, і від нього не буде ніякого порятунку, знову зіткнеться з цим явищем. Ударили прямо по ній, що називається, нижче за пояс: слово в слово списали дисертацію її аспіранта змінивши імена дітей, назви шкіл і вчителів поміняли з педагогів початкових класів на викладачів англійської мови, а все решта те ж: ті ж цифри, та ж концепція, ті ж рекомендації і пропозиції. Сказала про це керівникові, який хоча злегка і почервонів, але загалом не здивувався почутому. Прагнув навіть виправдати плагіат лестячи при цьому їй:

— Запропонована тобою і твоїм аспірантом концепція вельми приваблива, вона „працює” і в наших умовах. Ми її використали, вона нам підійшла, що в цьому поганого?

— Згодна, поганого в цьому нічого немає. Недобре тільки отримані нами результати видавати за свої. Де ж у такому разі новизна?

— Не чіпляйся. Яка новизна в кандидатській, якщо і в докторських дисертаціях її днем з вогнем не знайти?

В кінці розмови, правда, попросив нікому про плагіат не говорити і пообіцяв все виправити. Цікаво, як він збирався виправляти, коли до захисту залишалося всього декілька днів? Тоскно. Паралельно встигала читати лекції студентам, консультувати з сімейних і шлюбних проблем нову, багату буржуазію, що зароджувалася. Спочатку її такі темпи роботи влаштовували. Консультування крім грошей (багаті клієнти сприяли безбідному існуванню) приносило задоволення. Цікаво було спілкуватися з людьми, забезпечувати їх необхідною інформацією, яка давала їм не тільки можливість пізнати і усвідомити себе, своє соціальне оточення, але і встановити з цим оточенням гармонійні відносини, а також вирішувати різні проблеми, викликані труднощами в міжособистісних стосунках. З часом зрозуміла, що це не для неї. Наскучило годинами вислуховувати одні і ті ж питання: займатися оральним сексом чи ні, випльовувати сперму або ковтати? Мені б їх проблеми, не раз думала вона після чергової консультації. Коли ж на прийом прийшов молодий чоловік і з порогу заявив, що він хоче бути щасливим в сім'ї і багатим відразу і що вона повинна йому розповісти, а головне навчити як в одну мить заробити багато грошей і забезпечити сім'ю, жінка зрозуміла, що їй пора йти з цієї сфери діяльності. Міркувала так: завжди думала, що допомагаю людям пізнати себе і свої можливості, а я, виявляється, повинна навчити красти. А як інакше це назвеш?

Щоб стати багатим, треба довго і наполегливо трудитися, перш, ніж що-небудь отримати, треба щось віддати, треба мати хорошу ідею, незвичайне бажання, віру в успіх, бути наполегливим, рішучим, мати спеціальні знання, уміти планувати роботу, а клієнт про таке навіть слухати не хотів. Він хотів знати, як нічого не втрачаючи можна отримати багато і відразу. Тут один вихід — вкрати. А це не мої обов'язки — я своїми консультаціями прагнула розкрити потенційні можливості людини для роботи, а не для крадіжки. Пізніше, очоливши наукову лабораторію в одному з вузів країни, почала писати статті, підручники, книги. Теж важко, але поки подобається. Як далі буде, подивиться.

Робота напружує і стомлює. А ще пригнічують проблеми, що накопичилися, з товаришами по службі, вірніше, з учнями. Деякі з них побачили себе, що називається, пупом землі, центром всесвіту. Словом, розперезалися, сіли, образно кажучи, їй на голову і ноги звісили вниз. Ще трохи і поганятимуть. У напруженій ситуації, яка створилася, в зародженні конфлікту в лабораторії вона сама багато в чому винна. Посилаючись на свій гіркий досвід, старші колеги не раз їй говорили: навіщо тобі так багато аспірантів і докторантів, рано чи пізно хтось з них тебе підставить або ж зрадить. Як у воду дивилися. Але на чужих помилках рідко хто вчиться. Вона, на жаль, теж не виключення з правила. Аналізує взаємини, що склалися, на рівні „вчитель — учень”, від чого втомлюється ще більше. Утомлена, задається питанням: що виходить, я постійно опікаю своїх учнів, багато що вирішую за них, оберігаю від труднощів, а вони ще і не задоволені. Вирішує: не опускатимуся до їх рівня і не ставатиму частиною проблеми, краще постараюся вникнути в неї і вирішити. Що ж до участі в брудних розбираннях, то спілкування з подібними людьми вимагає від мене дотримання

максимальної обережності, так званої „вербальної дієти”, інакше не помічу, як сама стану мерзотою.

Саме тому на багато того, що не має відношення до конкретного результату, професорка закриває очі, деякі ситуації склочного характеру взагалі пропускає і не реагує на них, бо вона — людина компромісного складу і багато що може якщо не прийняти, то хоч би зрозуміти. Тільки брехні і зради не може пробачити. Тим більше, коли мова йде про зраду з боку учнів. Міркує так: якщо чимось не задоволені, якщо є проблема, прийдіть до мене і відкрито про це заявіть. Поговоривши, завжди можна знайти оптимальний варіант рішення конфлікту, намітити шляхи виходу зі складної ситуації. Але обговорювати мене з колегами з інших лабораторій, та ще за чаркою вина або горілки, коли язики розв'язуються, поведінка розперізується і можна такого наговорити і таке зробити, що потім соромно буде за скоєне і за саму хмільну ситуацію, в якій опинився, це аж надто. Соромно — ще дуже м'яко сказано. У таких нікчемних розмовах деколи рушиться все, що роками так скрупульозно будувалося, по цеглинці складалося і ретельно цементувалося в лабораторії: в плітках вмирає істина, плітки породжують підлабузників, підбурювачів і зрадників. Професорка не проти незадоволених. Вони в колективі потрібні як щука у воді, щоб карась не дрімав. Вона за незадоволеність конструктивну, ділову, а не на емоційному рівні, адже емоції роблять людину збитковою, уразливою, деколи навіть нікчемною, злою і підлою.

Втома наростає. Вона все частіше себе запитує: наскільки мене ще вистачить? Питання, до речі, не пусте. Відчуває, що їй її робота починає набридати, що вона, образно кажучи, починає холонути, втрачати „смак”, „апетит” до аспірантів і докторантів, до написання підручників, керівній діяльності як такої. І мова тут не йде про синдром „професійного вигорання” — з цим якраз у неї все нормально: незадоволеності собою немає, стану

загнаності, тривоги і депресії теж не спостерігається, є деяке стомлення, так хто не втомлюється на роботі і від роботи. Але засмоктує однама-нітність і рутина, від чого стає сумно.

І жінці дійсно сумно. Їй хочеться змін, хочеться ні від кого не залежати і займатися улюбленою справою — спілкуватися з цікавими людьми, писати про побачене, відчуте те, що потрясає до глибини душі. Адже, вважає вона, людська душа, психологія взаємин, порив відчуттів — це краще з того, чим наділена людина, і найцікавіше зі всього, що можна побачити, осягнути, усвідомити. Проте ще не час. А тому продовжує працювати. Від чого втомлюється і бажає відпочити. І ні де-небудь на морях, а в горах — рідні Карпати давно кличуть її. Тим паче, що в роботі наступила чорна смуга. Новий удар був нижчий за пояс. Це не згущування фарб, це факт, бо мова йде про кращу ученицю і її зраду. Ну що ж, загальний психоз і загальна агресія, що панують в країні, ні до чого доброму не приводять, вони тільки заохочують ще більшу злість і несправедливість. Але що і кому доводитимеш? Та вона і не збирається, Бог все бачить, а час все розставить на свої місця.

Як з проблемами, які навалилися, справиться, професорка не знає. Відчуває, що потрібний відпочинок, розуміє, що самотійно їй не вийти з труднощів. Вона немов зависла в просторі. Думає: звідки ще чекати удару? Розуміє, що якщо не зробить передих, не витримає, впаде в прірву, бо її терпіння на всі мерзотності не вистачить. Вона ні з ким і ні з чим не може вже боротися — ні зі зрадою, ні з хворобами, які як з рогу достатку посипалися на неї: болить горло, болить шлунок, болить серце. Але понад усе болить душа і цей біль найнестерпніший, він вимотує, він з'їдає, він як би живцем її ховає. Саме тепер як ніколи дуже потрібний відпочинок. Їй треба заспокоїтися і зібратися з думками, необхідно перестати себе терзати, врешті-решт слід зайнятися роботою — цей засіб

багато раз випробуваний і допомагає як ніякий інший. З болем справитися не важко; треба тільки організувати свою свідомість, бо в кожному стражданні присутній елемент свідомості і чим вище і організованіше свідомість, тим скоріше можна позбутися болю. Біда в тому, що свідомість свідомо не бажає організовуватися, свідомість свідомо нічого не робить, щоб вилікуватися. Вона ніби говорить: хай життя котиться по похилій площині, хай все горить синім полум'ям, хай земля провалиться в тартарари...

Жінка роздумує: так, розклеїлася я по „саме не можу”. Звідки не візьмися на неї накопалося якесь відчуття неповноти життя, неміцності ділових стосунків, ненадійності домашнього тилу, словом всього того, на що можна спертися. Дружби немає, підтримки немає, немає навіть розуміння. Все тлінне, все фальшиве, довкруги обман, брехливі усмішки, за кожним її успіхом, за кожною її радістю криється зловбий гнів і прокляття недоброзичливців. Наступило явне перенасичення роботою, своєю самотійністю і з'ясуванням відносин. Вирішує: негайно їду до Карпат.

До Карпат також гострять лижі Олег — сорокалітній чоловік, який не дочекається розважального відпочинку, молода панночка, охоча знайти на гірських схилах грошового татка, їду на відпочинок в гори і я. Там всі і зустрічаємося.

День перший. Під уцілілою сосною видно дві пари ніг

Знайомимося один з одним і з Карпатами. Обмінюємося думками. Особливо хвалимо їжу. Вона в санаторії хоч і не вишукана, але натуральніша, ніж де б то не було: масло пахне маслом і на смак теж маслом віддає, сметана — хоч ріж ножем і намазуй на хліб. Не забуваємо нахвалювати повітря.

— Повітря тут відмінне, — глибоко затягуючись цигарковим димом, говорить Олег.

— Так, — погоджується Ольга, уміло посмоктуючи сигарету, і додає, — і природа чудова.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

BOOK2GO
ЕЛЕКТРОННІ КНИГИ

КУПИТИ